

Večernik

Leto III. (X.), štev. 3

Maribor, petek 4. januarja 1929

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Rab. pri poštnem št. 11.408
Vojna mesečna prejemna v upravl. ali po pošti 10 Din, dostavljen za dom pa 10 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš. po listu
Oglaš. sprejema tudi oglaš. oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Svoje sabore in svoje vlade!

PRIHOD OBEH PREDSEDNIKOV KDK V BEOGRAD. — DR. MAČEK POJASNIL KRALJU, KAKO SI ZAMIŠLJAJO HRVATI REŠITEV SEDANJE DRŽAVNE KRIZE. — POPOLDANSKE AVDIJENCE.

BEOGRAD, 4. dec. Z dveurno zamudo je prispel davi zagrebški brzovlak, s katerim sta dopotovala iz Zagreba oba predsednika KDK, Sv. Pribičević in dr. Maček. Na kolodvoru ju je pričakovalo veliko število prištev, ki so ju navdušeno pozdravljali. Beograjska policija je ukrenila obsežne varnostne mere, da prepreči morebitne incidente. Ko je vlak privozil na postajo, so zaorili viharji vzkliki: »Živela Pribičević in Maček! Živela KDK!« V spremstvu obeh predsednikov KDK so bili poslanci dr. Svetislav Popović, Večeslav Vilder, dr. Milan Kostić, Valjavec in Jelošić. Pribičević se je najprej pozdravil s svojimi hčerškama, nato pa je segel v roke številnim prijateljem in znanjem, ki so ga pričakovali. Medtem je stopil k Pribičeviću uradnik beograjske policije in se mu predstavil z izjavo, da mu je dodeljen od policijske direkcije v osebno varstvo. Pribičević je to odklonil z motivacijo, da ima že sam svoje zanesljive čuvaje, nakar se je policijski uradnik odstranil.

Imenom beograjske organizacije KDK je nato pozdravil oba predsednika načelnik v ministrstvu prosvete, Ivo Dimitrijević s sledečim nagovorom: »Gospoda predsednika! Četudi je naša organizacija globoko obžalovala, da vaju tako dolgo ni imela v svoji sredini in smo morali na sto in sto kilometrov daleč slediti vajinim mislim, pa smo vaju dobro razumeli in pozdravljali vajino taktilko. Le politika KDK more prinesiti državi in narodu srečo in oni red, po katerem tako vsi hrepenimo. Dobro nam došla!« Sledilo je več minut trajajoče viharne vzklikanje.

Dr. Maček v avdijenci.

Pribičević in dr. Maček sta takoj nato pri posebnem izhodu zapustila kolodvor in se z avtomobilom odpeljala na Pribičevićovo stanovanje. Ker se je med tem že bližala enajsta ura, se je dr. Maček takoj odpeljal na dvor in bil točno ob 11. dop. sprejet od kralja v avdijenci, ki je trajala eno uro. Z dvora se je dr. Maček vrnil v Pribičevićovo stanovanje, kjer je poročal poslancem KDK o poteku svoje avdijske.

Posl. Valja v e c, ki je prvi odšel s konference, je izjavil novinarjem:

nja poslednja vlada pod dr. Korošcem pa je bila vlada, ki je dobro delala, ki je tudi dobro gospodarila. Pod nobeno drugo vlado ni bilo toliko zakonov sprejetih kot pod Koroščevo vlado. Pod nobeno drugo vlado se ni uredilo davčno vprašanje, kakor pod Koroščevo vlado. Pod nobeno drugo vlado ni vladala taka zakonitost v državni upravi kot pod Koroščevo vlado. Zakaj tedaj nova vlada? Kdo jo hoče? Noče je narod, noče je kralj, hočejo jo samo tisti, ki jim ni bilo in jim ne bo nikdar za red in zakonitost v državi. Tem zlim duhovom naše države je naselil tudi Davidović, ne prvič in ne — zadnjič. On dela težko-

»Dobro je, predsednik je zadovoljen!« Kmalu nato je izročil poslanec Jelašić novinarjem imenom vodstva KDK sledeči komuniké:

Kaj zahtevajo Hrvati?

»Predsednik dr. Maček je bil točno ob 11. sprejet v avdijenci. V razgovoru s kraljem je dr. Maček izjavil, da ni rešitve državne krize brez temeljite izpremembe državne ureditve in to tako, da se vzpostavi državne, kulturne in historične individualitete s svojimi sabori in svojimi vladami. Kralj si je zabeležil te zahteve, s čemer je bila avdijska končana.«

Davidović na dvoru.

Takoj za dr. Mačkom je bil sprejet v avdijenci Ljuba Davidović, ki je ostal na dvoru do 12.30 ter odšel nato v demokratski klub, kjer so ga že pričakovali člani vodstva demokratske stranke. Novinarjem ni hotel dati nobene izjave, češ da bo po konzultacijah izdan od vlade komuniké.

Dr. Maček je po kosilu pri Pribičeviću takoj odpotoval v Zemun, češ, da hoče biti na čisto hrvatskem ozemlju, z večernim vlakom pa se bo skupno s Pribičevićem vrnil v Zagreb.

Popoldanske avdijske.

Svetozar Pribičević bo sprejet v avdijenci ob 15. uri, za njim pa bodo sledile še avdijske dr. Spaha, Joce Jovanovića in ministrskega predsednika dr. Korošca.

Gostovanje ljubljanske opere

bi moralo vsakega Mariborčana razveseliti, tembolj ker nam uprava našega gledališča nudi dve operi najnovejšega datuma: »Oedipus rex« najimenitnejšega ruskega komponista J. Stravinskega in »Iz komične opere«, delo našega domačina Slavka Osterca. Stravinski je sploh znan kot silna prikazen v glasbenem svetu, in razmeroma redka so ona gledališča, ki ga morejo imeti trajno na repertoarju. Zato moramo pač s ponosom gledati na ljubljansko opero, ki se je lotila uprizoritve njegovega »Oedipus rex« in sramota bi bila za nas, ako ne bi moglo priti do nameravanega gostovanja. Takega madeža pa ne bomo hoteli nositi že radi tega ne, ker bi si odrekli priliko slišati Osterčevo delo.

če vsak mesec enkrat najmanj.

Ob toliki pokvarjenosti je jasno, da nas ne more brigati kriza vlade, trojke ali četvorke, marveč državna kriza, katero povzroča na eni strani radikalna, na drugi pa klerikalna politika s svojimi nemoralnimi metodami.

Predsedništvo KDK bo zato danes pojasnilo kralju svoje mnenje o rešitvi ne parlamentarne ali vladne, temveč državne krize. Če bi se sedaj položaj tudi tako spremenil, da bi poslanci KDK lahko prišli v Beograd, je vendar jasno, da nevarnost državnih kriz ne bo prenehala, dokler se Srbi ne rešijo radikalov, Slovenci pa klerikalcev.

Kriza dr. Koroščeve vlade

bi morala biti že davno. Vsak dan obstoja te vlade je bila velika škoda za narod in državo. Po strašnem zločinu 20. junija sploh ne bi smelo biti vlade četverne koalicije, ali — še boljše in jasnejše rečeno — od onih, ki so bili v družbi zarotnikov in samega Puniše Račića, ne bi smel biti niti eden na državnih vodilnih mestih. Od zločina so se vrstile same provokacije naroda, kateremu so bili v skupščini umorjeni voditelji, ter vseh, ki mislijo in čutijo pošteno in pravično.

Te provokacije so napravile silno škodo. Vukičević—Koroščev režim je povzročil tudi veliko moralno krizo na dveh krajih Jugoslavije — v Srbiji in Sloveniji. Tako daleč je prišlo, da ni več dvoma, da je glavnim stebrom tega režima moralni propad najboljša opora. Miselnost preprostega človeka je primitivna, a ta primitivnost in najnost se gotovo ni še nikjer tako grdo in preračunano izkoriščala kot pri nas od strani radikalov in klerikalcev.

Ni se še posušila v skupščini kri umorjenih nar. zastopnikov in voditeljev, ko so radikalni in klerikalci že razposlali med narod z največjim cinizmom in podlostjo instruirane agitatorje. Oni po Srbiji so lagali oplasčenemu in tolikih zarot vajenemu seljaku, da so Hrvati kovali najnevarnejše naklepe proti državi, srbstvu in bogznaj proti komu še vse in da je Puniša Račić, ker drugače ni šlo, pač na tak način to preprečil. Predstavljiki in listi KDK so iznesli že več primerov slavlja in poveljčanja morilca, a pri tem ni padla niti ena beseda ogorčenja na ime kruto in podlo zapeljanih srbijskih seljakov, marveč edino na ime brezvestnih zapeljivcev in škodljivcev.

Slovenski kmet je pa istočasno kot srbski slišal, da je vse — kar se je zgodilo — srbsko-hrvatsko obračunavanje, ki naj Slovence nič ne briga. »Srbi in Hrvati so pač taki, da se morajo pobijati med seboj«, govorijo klerikalni agitatorji ves čas od 20. junija po naših vaseh. Pri tem netižno in budijo največji egoizem, zapirajo našemu človeku vsak razgled preko najožje domačije ter storijo — kar se le da — proti jugoslovanski ideji, proti imenu, katero so si ukradli za svoj poslanski klub in za razna svoja podjetja.

Potem se pa ljudstvu pripoveduje, kako dobro bi bilo, če bi vedno vladali radikalni odnosno klerikalci. Mnogo vladnih kriz je že bilo, da se potem lahko reče: Toliko in toliko važnega in dobrega se je pripravljalo, izvršitev je pa sedaj preprečila vladna kriza. Tako je n. pr. včeraj pisal »Slov. Gospodar«:

»Bile so vlade, ki so bile same krive. Slabo so delale, slabo gospodarile, in prav je bilo, da so šle. Dosedaj

Naša dolžnost je pač ta, da se seznamo z novjšimi stremljenji v glasbenem svetu in v našem še posebno. Osterčeva enodejanka »Iz komične opere« je predstavica muzikalnega modernizma, ki išče novih izrazov, novih sredstev in novih poti. Osterc postopa v tej operi povsem naravno in libretu primerno. Enodejanka obstoji iz predigre in sedem točk, med posameznimi točkami pa je tudi proza. V točkah samih se vrstijo petje, melodram in ritmična recitacija. Motivna obdelava, ki se je udomačila v operi od Wagnerja dalje, odpade popolnoma. Muzika sodeluje v Osterčevi operi takorekoč kot absolutna vladarica ob solistično izpeljani instrumentaciji, a vendar v skladu z dejanjem. Osterčevo delo je torej polno zelo zanimivih novosti in zato pričakuje gledališka uprava, da se mariborski meščani in drugi ljubitelji napredka v velikem številu odzovejo njenemu pozivu na abonma za te dve operi (obe na en večer) ter da tako odpravijo sramotni žig, ki so si ga v oktobru nadeli s tem, da se niso v zadostnem številu abonirali na Smetanovo opero »Dalibor«.

V. M.

Na Mount Everest

nas popelje v torek, dne 8. t. m. angleški kapitan Finch, ki bo v veliki dvorani pivovarne Union predaval o ekspediciji na najvišjo goro sveta. Predavatelj se je leta 1924 udeležil ekspedicije kot vodja ter nam bo na podlagi preko 200 skioptičnih slik predložil velezanimive doživljaje v boju z elementi narave. Predavanje bo nudilo tako planincem in zimskim športnikom kakor tudi vsem onim, ki se zanimajo za raziskovalne ekspedicije v še neodkrите predele naše zemlje, največji užitek. Kapitan Finch je do sedaj predaval že v vseh večjih mestih Evrope ter žel povsod največje uspehe in priznanje. Predavanju o Mount Everestu bode predavatelj priključil še krajše opise svojih ekskurzij na Mount Blanc, Matterhorn, Grépon in Corsiko. Ker se nam nudi v našem mestu le redko velezanimiva predavanja te vrste, naj nihče ne zamudi istega posetiti. Predprodajo vstopnic so iz prijaznost prevzela trgovine: g. Franjo Majer, Glavni trg, g. Höfer v Ulici 10. oktobra in pisarna »Putnik« na Aleksandrovi cesti.

Ljudska univerza v Mariboru.

V ponedeljek, 7. januarja, prvi glasbeni večer, na katerem se proizvajajo na najboljših gramofonskih ploščah (His masters voice, Polydor) prekrasni glasbeni komadi svetovne literature. Vesela glasba je izvzeta iz operet »Pri treh mladenkah«, iz Soupe-jeve »Lahke kavalarije«, iz »Paganini«. V drugem delu pa bo pel Šaliapin veličastno »Volgo«, naš Hrčič arijo iz »Traviate«, Przychoda bo sviral »Slovenske pleske«. Nadalje bomo slišali Carusa, Slezaka in nam znanega Casado-ja. Plošče in elektr. gramofon od tvrdke Perc. — V petek, 31. januarja: univ. prof. dr. Zarnik iz Zagreba: »Pomen krvi za raso in določevanje očetovstva«.

Premoga je zmanjkalo.

Več trgovcev s kurivom in tudi železničarji se tožijo, da je baš te dni zmanjkalo premoga, zlasti trboveljskega. Ta kalamiteta se je že pred meseci ostro kritizirala ter se je takrat ugovarilo veliko pomanjkanje vagonov. Ker riba smrdi le pri glavi, ne bomo za ta pojav krivili — g. Zmigavca od »Kopriv«.

Kramljanje o snegu

OBRAZ STARKE ZIME. — ZAPOSLENOST NA ULICAH. — SNEŽNI TOVORI NA PRISTANU. — SANKE. — SNEŽNE ŽELJE MALIH IN VELIKIH. — SOLNČNE IN SENČNE STRANI ZIME.

Maribor, v januarju 1929.

Morda ni slučaj, da smo letos za Novo leto, kakor lani ob istem času dobili sneg. — Izdatna pošiljka, zares. Ker pa je sneg tudi senzacija svoje vrste in se pojavlja samo v zimskem času, četudi včasih spomladi ali v pozni jeseni, je vendar dobro, da spregovorimo o tej nebeški pošiljki nekoliko več.

V prvi vrsti se ga razveseli k m e t; kajti če pravočasno odene njive, travnike in vinograde v belo obleko oz. debelo odejo, se bo trudna zemlja odpočila in spomladi bo čiljša, krepkejša. Sprejemljiva bo za živo, klenovito seme in ozimina bo dobro uspevala. Če preobilni sneg ne polomi drevoja, pa je kmetova sreča skoro popolna. On lahko mirno počiva, popravlja orodje, čita knjige in snuje načrte za bodoče leto.

Najbolj pa je snega vesela brezskrbna mladina. Saj je napočila doba sankanja, smučarenja in vsakojakega zimskega športa.

Obraz starke zime potemtakem ni tako neprijeten, kakor ga slikajo v legendah in pripovedkah. Saj ima ta letni čas svoje solnčne in senčne strani, kakor vsaka stvar pod božjim solncem.

Po ulicah vidiš vse polno delavcev, ki spravljajo sneg na kupe ali ga pa bašejo na vozove. Vir dohodka je to in za nekatere reževe prav solnčna stran; kajti četudi se čez dan ni bogve kako obračal s svojo lopato, na koncu dneva ima svoje kovače v žepu. Marsikateri med onimi, ki te »kidače« postrani ogledujejo po dnevi — nima zvečer za eno kisto juho in 6 cigaret znamke »Sava«.

Te dni je bilo na mariborskih ulicah

kaj živahno. Brezobzirni odstranjevalci snega pozabljajo, da je treba pustiti v glavnih ulicah vsaj spodnjo plast snega za dober sanik; kajti z dežele prihajajo v mesto sani. Kako naj vozijo po trdem tiaku?

Te dni je začelo na Pristanu, kjer pristajajo naši podravski »flosarije«, kaj živahno življenje: Vsako jutro v najzgodnejših urah stoje tam vozovi, polni mestnega snega, ki odhajajo prazni in prihajajo s svojimi tovari. V Dravo ga spuščajo. V to vrvenje okoli snega pa vidiš motorni snežni plug in po saniku smešno kolebajoče avtobuse. Nehoté se ti vznjuba misel: Ali ni mogoče izumiti motornih sani?

Sani, dá, sani! Kakor bi trenil, so se z njimi prikazali naši izvoščki, ki računajo na okus zimsko razpoloženih Mariborčanov. Ob nedeljah je kaj »fletno« — zdrčati s takimi sani v okolico! Zopet nova konjunktura z razvajenimi živci naših ljubih someščanov.

Mali sankarji so kar izven sebe. Na vseh mogočih klancih so improvizirali sankališča v jezo onih, ki za ta šport nimajo pravega smisla. Tudi kepačo se. Pa sedanja pošiljka ni za kepanje bogve kako sposobna. — Smučarji pa žare od veselja. Njih briga je pri kraju; kajti do marca se bodo vsestransko nasmukali do mile volje.

Take so solnčne in senčne strani zime in — snega. Morda jih vsakdo ne opazi, morda pa je kdo drugi več opazil. Ta pa se naj oglasi, dokler ne pritisne južnega vremena in bomo plavalji v plojdi, ki nas bo izzivala k preklinjanju, kar je po božji postavi strašen greh.

Mariborski in dnevni drobiž

Kopaljšče na Felberjevem otoku.

Včeraj popoldne se je sestala od občinskega sveta določena ocenjevalna komisija, da pregleda došle načrte za zgradnjo mestnega kopaljšča na Felberjevem otoku in odloči, kateri od teh načrtov dobe od občinskega sveta razpisane nagrade. Kakor smo zvedeli, je došlo skupno 12 načrtov, ki jih bo sedaj ocenjevalna komisija preštudirala. Čim bo ocenjevalna komisija izrekla svojo sodbo, bodo načrti javno razstavljeni. Člani ocenjevalne komisije so: predsednik župan dr. Juvan, podpredsednik podžupan dr. Lipold ter gg. univ. prof. inž. Foerster iz Ljubljane, svetnik ljubljanskega mestnega stavbenega urada inž. Poženel, vodja mariborskega mestnega gradbenega urada, nadsvetnik inž. Černe in mariborski mestni fizik dr. Novak. Pričakovati je, da bo kopaljšče na Felberjevem otoku že v letošnji sezoni občinstvu na razpolago.

Nova razbremenitev Vetrinjske ulice. Vetrinjska ulica, ki je bila že dosedaj zaprta za avtobusni promet v smeri z Glavnega trga proti Aleksandrovi cesti, bo že v najkrajšem času zaprta za vožnje v tej smeri sploh za vsa vozila, tako da bodo smeli vozovi in avtomobili voziti po tej ulici le v smeri iz Aleksandrove ceste proti Glavnemu trgu. Ta najnovejši včerajšnji sklep mariborskega mestnega sveta, ki pomeni novo razbremenitev Vetrinjske ulice, bodo s posebnim veseljem pozdravili seveda zlasti stanovalci v tej ulici.

Promocija Mariborčan.

Za doktorja prava promovira jutri na ljubljanski univerzi g. Teodor Tominšek, sin ravnatelja mariborske gimnazije g. dr. Tominška. Čestitamo!

Avtobusni promet.

Radi pičlega števila potnikov se do nadaljnjega ustavi avtobusni promet na progi Maribor-Radgona ob nedeljah in praznikih.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti razpisuje mesto blagajnika, knjigovodje in strojepiske. Zahteva se verziranost v vseh hranilničnih in bančnih poslih. Prošnje z navedbo zahtevkov se naj vložijo do 10. januarja na Upravni odbor Oblastne hranilnice mariborske oblasti.

Nevarna poledica na ulicah.

Čez noč so pločniki mariborskih ulic tako oledeneli, da so postali za pasante nevarni. Vršili so se veseli in tragikomni pa tudi nevarni prizori: marsikdo je zelo interesantno padel, bolj tragični so bili padci starejših ljudi in težkih konjih sredi ulice. Na trg je prispelo polovico manj mlekaric in kmetic kakor sicer ob petkih. Ponekod so pločnike na vsežgodaj posipali z žagovino, peskom ali pepelom in tudi občinski delavci so na vsežgodaj bili na delu. Grajati pa je malomarnost nekaterih posetnikov, ki ne posipavajo svojih pločnikov.

Novo ljudsko kopaljšče v Mariboru. Ze svoječasno smo poročali, da bo sporazumno z mariborsko mestno občino napravil ljubljanski Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Mariboru novo, modernim zahtevam in potrebam odgovarjajoče javno ljudsko kopaljšče. Sedaj se nam poroča, da bo stalo to kopaljšče na mestnem stavbišču na vogalu Frančiškanske in Marijine ulice.

Kaj bo s drsaljščem?

Mestna občina je lansko leto dogradila pri Treh ribnikih za okrog 200.000 Din krasen paviljon, ki bi naj služil zlasti v zimski drsalnemu sportu. Vsa leta so se ponavljale pritožbe o nestrokovnem in nerednem skrbstvu na drsaljšču, tako da so bili tudi tozadevni dohodki minimalni. Letos se je govorilo, da bo Olepševalno društvo stopilo tozadevno v stik s sportnimi društvi, kar bi bilo za pozdraviti, ker bi menda s tem dobilo drsaljšče smotreno vodstvo in strokovno negovanje, kar bi bilo zelo potrebno. Toda ponovile so se dosedanje nerednosti. Na praznik Novega leta je bil led izbozen, toda nikogar, ki bi pobiral vstopnino, led očistil listja in kamenja, in tako so drsalci odhajali, danes pa je zapadel sneg. Sedaj še odide podpredsednik g. Mahkovec, ki se je edini brigal za drsaljšče, v Ljubljano in tako ne bo nikogar, ki bi vodil drsaljšče. Čemu je neki občina vrgla 200.000 za paviljon? —

Dance zvečer Vietinghoff.

Opozarjamo na današnji koncert velikega umetnika Vietinghoffa v veliki Unionski dvorani. Spored je izredno zanimiv in srčkan. Zanimivost posebne vrste bodo Schumannove otroške scene in velika skladba Musorskega »Slike iz razstave«. V Ptuj je dosegel včeraj Vietinghoff nepričakovano sijajen uspeh. Aplavza ni hotelo biti konec in točko za točko je moral dodajati. Vse, ki kupujejo karte za stojišče, opozarjamo, da v bodoče v parterju ni stojišč, marveč samo na balkonu.

Preselitev češkega konzulata v Ljubljani. Vsled preselitve v nove uradne prostore na Bleiweisovi cesti št. 16 ne bo konzulat ČSR v Ljubljani uradoval za stranke dne 7. in 8. januarja. Redno poslovanje se bo začelo dne 9. januarja v novih prostorih.

Tujsko-prometni vestnik »Slovenija« je izšel v dvojni številki (5—6) s krasnimi slikami in bogato, zlasti zimskemu sportu posvečeno vsebino člankov, ki so pisani od znanih strokovnjakov v slovenskem, češkem, srbohrvatskem in nemškem jeziku.

Čebelarji

so se zadnje dni preteklega leta radovale toplega solnca, ki je privabil pridne čebelice iz zimskega mrtvila. Sedaj je čas za skrbnega čebelarja, da se začne pripravljati na prihodnjo pomlad, da napravi načrt za bodoče delo in da se posvetuje s tovariši o ukrepih, ki so nujno potrebni za razvoj čebelarstva v mariborski okolici. Ustanoviti moramo zalogo čebelarskih potrebščin za našo oblast. Zato naj vsakdo, ki se zanima za to idealno kmetijsko panogo, pride v nedeljo, dne 6. t. m. ob 10. uri na III. deško osnovno šolo na Ruški cesti, kjer se bo vršil občni zbor podružnice in predavanje o noseh.

Akademski venček

priredi 5. t. m. ob 20. v vseh prostorih Kazine »Društvo jugosl. akademikov« v Mariboru. Na venček, ki je edina prireditelja mariborskih akademikov v letošnjem letu, opozarjamo vso javnost. Naj ne bo nikogar, ki bi prezel tradicionalni ples, ki je postal že splošno znan in udomačen.

Srečke

državne razredne loterije 17. kola se dobe v upravi »Jutra« in »Večernika«, Aleksandrova cesta 13. — Poskusite srečo!

Izobraževalno društvo napredne trgovske in obrtne mladine

v Mariboru ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 6. t. m. ob 14. v mali dvorani Narodnega doma. Članska dolžnost je, da se zbora udeleže v čim večjem številu Vabljeni so tudi prijatelji društva.

Krajevna organizacija SDS za III. okraj (Melje)

priredi v soboto, dne 5. jan. ob 20. uri članski družabni večer s plesom in koncertom v vseh prostorih gostilne g. Hönigmana v Melju. Vabimo vse naše somišljenike in prijatelje, da se tega članskega večera udeleže. Vstopnina je prosta.

Davčna napoved hišnega davka za člane in nečlane se izvršuje po strokovnjakih dnevno od 15. do 18. ure v pisarni društva hišnih posestnikov Maribor, Gregorčičeva ul. 8.

Ustanovni občni zbor stavbene in kreditne zadruga drž. uslužbencev v Mariboru

se vrši v nedeljo, dne 6. t. m. ob 9. dop. v mali dvorani Narodnega doma. Nabavljajna zadruga.

Danes Premijera! Ruski velefilm!

Dolores Del Rio

Omamljiva in nepozabna Katjuša iz filma »Vstajenje« v novem sijaju kot

Rdeča plesalka iz Moskve

Drama iz prvih dni ruske revolucije. — Film, ki si na mah osvoji srce!

Pozor! Pri vseh predstavah ruske pevke točke (Bariton). Cene normalne.

Telefon 329. KINO UNION.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 4. jan.: Zaprto.

Sobota, 5. jan. ob 20. uri: »Dobri vojak Švejk«, ab. B. Kuponi. Gostovanje g. Daneša.

Nedelja, 6. jan. ob 15. uri: »Dover-Calais«, Kuponi. — Ob 20. uri: »Oblaki«. Znižane cene. Zadnjikrat. Kuponi.

»Dover-Calais« za okoličane. Da si lahko tudi okoličani ogledajo to nad vse uspelo in zanimivo komedijo, ki se odigrava na ladji in so bile zato izdelane čisto nove krasne dekoracije, se vprizori v nedeljo ob 3. pop.

»Divja raca« na mariborskem odru. Prihodnje dni se proslavi na mariborskem odru (radi raznih ovir sicer nekoliko zakasnelo) stoletnica rojstva velikega nordijskega dramatika Henrika Ibsena s premijero »Divja raca« v režiji g. Pregarca. Pred predstavo govor o Ibsenu.

Celjsko gledališče. V sredo, 9. jan. vprizore Mariborčani letošnjo dramsko senzacijo: Berstlovo moderno komedijo »Dover-Calais«. Nad vse interesantna scena in napeto, zabavno sodobno delanje ter izvrstno podajanje zasluži pač razprodano hišo.

Ptujsko gledališče. V petek, 11. jan. izvrstna moderna komedija »Dover-Calais«, ki je v Mariboru žela kar največje priznanje.

»Bajadera«

Na novega leta dan je vprizorilo naše gledališče prvič v tekoči sezoni znano in priljubljeno Kalmanovo opereto »Bajadera«, ki je že v minuli sezoni častno absolvirala svoj turnus na naših odskih deskah. Porazdelitev vlog je bila deloma nova. V ospredju zanimanja je stal g. Nerat, ki je nastopil kot gost v vlogi ljubanskega princa Radjamija. G. Nerat je simpatična odrska pojava. Njegovo kretanje je sigurno, igra uglajena in temperamentna. Glas mu je sicer nekoliko šibek — ali je orkester premočan? — In tupať malce medlo doneč, vendar pa ima v splošnem prijetno barvo in kaže dokaj blagovročnost, zlasti v višinskih legah. Vsekakor smo upravi gledališča po tolikih surogatskih poizkusih, s katerimi se morajo vrzeli naše operete v sedanji gledališki krizi mašiti, hvaležni za to dobrodošlo izpremembo. Želeli

bi si je večkrat, zlasti ker tudi naše, v svojih zahtevah sicer skromno občinstvo težko prenaša trajno pomanjkanje glavnega moškega akterja v opereti — tenorja. Gdč. Udovičeva je kot Odette Darimonde postavila na oder svojemu partnerju doruslo in skladno figuro ter se odlikovala v pevskem oziru s svojim zvočno donečim glasom in sigurnim nastavkom, a nič manj s svojo igro, polno življenja in zanosa. O gdč. Udovičevi je treba reči, da je z veliko sposobnostjo in lubeznijo do stvari prebolela svojo začetniško dobo ter se v razmeroma zelo kratkem razdobju razvila in povzpela v odlično moč, ki brezhibno izpolnjuje svoje mesto v naši opereti. Da je ga. Savinova kot Mariette mnogo pripomogla k uspelemu večeru, skoro ni treba še posebej naglašati. To je prava teatarska kri. Ljubka, nagačiva, hudomušna in kar je še varijant odrskega razpoloženja in izražanja, vse najdejo v njej interpretirano tolike naravnosti in nepriljenosti, da ji je uspeh vselej zajamčen, s tem pa tudi simpatije občinstva. Taka je bila tudi kot »miška« Mariette. Ge. Savinove v vsej dobi našega gledališča še nisem videl v vlogi, ki je ne bi bila uspešno izčrpala v vseh podrobnostih, pa bilo v dramskem nastopu ali v glasbenem partu. Zato ji nitj najmanj ne zamerim, ako se ne more ponašati s sopranom kakš Jerizze. Steber gledališkega smeja pa tvori prejkoslej g. Harastović ki je v vlogi Napoleona St. Cloche zopet imel dovolj prilike, da se poigrava z registri veselega gledališkega razpoloženja in s svojimi humorističnimi očvirki zabava zlasti izredno hvaležno galerijo in parterno stojišče. V njegovem uspelem prizadevanju mu je stal krepko ob strani g. Skrbinšek kot Louis Philip. V okviru te slike so se prav dobro udeleževali tudi g. Rasberger kot šef gled. klake Pimprinet in g. Grom kot gledališki ravnatelj Trebizonde, a prav tako i ostali igralci in igralki s svojimi manjmi vlogami. Orkester se je pod spretim vodstvom g. dirigenta Herzoga spajal z dogajanjem na odru v harmonično celoto in istotako je tudi zbor častno rešil svoje točke. Gledališče je bilo popolnoma razprodano in razigrano občinstvo z aplavzom ni štedilo. Nekatere točke so se morale na zahtevo ponoviti. Reči se sme, da je bil lep, zabaven večer, kakršnih je treba čimveč želeti občinstvu v razvedrilo, gledališki blagajni pa v korist in tolažbo.

R—r.

— Gospod ravnatelj, kožuha nimam, zato pa sem oblekel dva para spodnjih hlač!

Teple Thurston:

Sovražnikova žena

DRUGI DEL.

Glas ni razodeval niti najmanjše negotovosti. Bil je veder, čudovito voder. Ali je bilo to naravno? Ali je mogoče, da govori tako žena, v koje sobo je stopil tuj človek ter jo zbudil iz spanja? Ali je sploh spala? V Stephenovi notranjosti je bila velika zmeda. Popadla ga je jeza, dasi je dobro vedel, da jeza ni na mestu. Vsega tega, kar imajo drugi za »živce«, doslej v svojem življenju ni poznal. Razpoloženje, v katerem se je naenkrat znašel, je pa moralo biti nekaj takega.

»Nekaj vžigalic imam,« je dejal Barrow, »in bom sveče sam prižgal.«

S svojo gorečo žepno svetilko je šel v sobo. Stephen mu je sledil par korakov, vojak se je pa postavil ob vratih. Oče Hanrahan je našel na hodniku neki stol ter sedel. Gledal je v sobo, kolikor se je dalo prezreti od njegovega mesta.

Oficir je prižgal svečo na toaletni mizi. Četvero malih plamenčkov je raztrgalo gosto temo. Oficir je vtaknil svetilko v žep ter se obrnil. Jana je sedela v postelji. Težko so ležale njene temne kite na tankem blagu nočne obleke. Stephen je čutil, kako mu raste jeza. Vse skupaj je bila vendar neverjetna nesramnost! Videla je jezo v njegovih očeh in vprašala ga je s svojim posebno očarljivim glasom:

»Kaj naj vse to pomeni, Dicky?«

Potem je poln svoj pogled uprla v kapetanovo mladeniško lice.

Kapetan Barrow je strmel v njo. Še predno se je zavedel, kako jo gleda, se je zasmejala in zarudel je do las. Kapetan ni bil oženjen. Brez izrecnega dovoljenja še ni nikdar vstopil v spalnico kake dame. Naenkrat se je zavedel, da je storil nekaj, kar najhujše nasprotuje vsaj njegovi vzgoji. Zavedel se je, da je brutalno vdrl v svetišče privatnega življenja.

Ko mu je še vedno v smehu dejala:

»Ali naj smatram to za inspekcijski obisk?« — bi bil najrajši sam sebe oklofufal.

Spomin na tri vojake, ki so ubiti obležali na cesti, mu je izginil neke v daljavi. Zanj je bilo sedaj samo eno: Vdrl je na neodpustljiv način v sobo neke dame. Smatral se je za največjega idiotu stoletja.

»Obžalujem neizmerno,« je jecjal. — »Hišno pre skavo moram izvršiti. Ne smem — ne smem nobene sobe spregledati.«

Naenkrat mu je prišlo zopet na misel luč, ki je v tej sobi tako nenadoma ugasnila. To je vzel za pretvezo, da bi se vsaj malo opravičil.

»Posebno pa,« — prizadeval si je, da bi govoril s trdnjšim glasom, — »posebno pa, ker se je videla v tej sobi luč, ki je naenkrat ugasnila, ko so moji vojaki stopili na vrt.«

»Seveda,« je rekla Jana, »saj ni vzroka, da bi se opravičevali. Svojo dolžnost ste storili. Še pritožiti se ne morem, da ste me zbudili iz spanja. Luč sem malo prej ugasnila, ko sem postala zaspana. Ne pritožujem se radi motenja, ali pri tem še vedno ne vem, kaj je pravzaprav.«

Stephen jo je motril. Ali je vse to res zabava?

Zdelo se mu je, da vidi zdaj pa zdaj komaj vidno umikanje njenih oči. Pogledal je po sobi. Prostor je pa premalo poznal, da bi lahko ugotovil, če se je kaj spremenilo, odkar ga je prvič videl. Samo stol pred toaletno mizo se mu ni zdel na pravem mestu. Stal je poleg velike starinske omare iz mahagonija. Ali je mogoče slišal premikanje tega stola? Ali sploh kedaj odmika stole od svoje toaletne mize? Skušal si je predstavljati njene običaje v londonskem stanovanju. Pred očmi se mu je pojavil tak stol in prepričan je bil, da ga ni nikdar videl na kakem drugem mestu.

Kapetan je pripovedoval Jani o umoru treh vojakov. Stephen ga ni poslušal. Vedno je moral misliti na stol. Zakaj ni bil na svojem mestu? In težak stol je bil to, večji in težji od onega doma.

Pogled mu je obstal na veliki omari. Čemu so rabili nekaj tako orjaško pohištvo? Mogoče radi krinolin in drugih širokih oblek.

Iz misli na pretekle čase ga je pa zdrnil Janin razburjen glas:

»Kaj mislite napraviti z ujetnikom?«

»Obžalujem,« je dejal Barrow, »da se o tem ne morem razgovarjati. Sicer pa ujetnik ne igra nobene vloge. Johna Maddena hočem zajeti.«

»Zakaj pa mislite, da je ravno tu v hiši, ko ste onega drugega ujeli tu v bližini?«

»Ves čas sta bila skupaj. In kakor mi je Vaš soprog dejal, Vam je Madden tudi znan.«

Pogledala je Stephens ter se smejala. Tega ni pričakovala.

»Ali si mu pripovedoval o večerji, Dicky?«

Prikimal je. Bil je skrajno nervozen. Ona ga je pa gledala ter se smejala. Potem je pa njen pogled za trenutek spremenil smer. Pritajeno je pogledala proti veliki omari, a se ji je pogled takoj zopet vrnil k njemu.

»Vedno se bom spominjala na to večerjo,« je rekla. »Bil je to vendar moj prvi doživljaj na področju visoke politike.«

Pogledala je oficirja ter se mu nasmejala.

»Mislim, da nikdar ne zaidete v najsvetejše politike.« Pogledala ga je pa tako, kakor da smatra fudi nasprotno za možno. On je pa strmel v njo skoraj tako, kakor kmet, ko mu v Toweru prvič pokažejo kronske dragulje. Njen pogled je zahteval odgovor in priznal ji je, da še ni bil nikdar v visoki politični družbi.

»Sicer ne morem dobro popisati, kako je to bilo,« je nadaljevala, znala je pa s kratkimi opazkami tako sijajno označiti vse, da je njeno pripovedovanje naličilo slike kakega velikega mojstra. Ministrovo ime je pustila past, kakor pri igračkani listi papirja.

»In tako so sedeli ter se ukvarjali z neko vrsto prikrite politične igre. Vidite, kapetan, politika je umazan posel. Jako pošteno se sliši to v zbornici ob praskanju novinarskih peres, ali prava politika — izbiranje sredstev — to se odigrava v skritih sobah. kakor neka posebna tajnost in umetnost. Saj živite v Londonu — ali ne?«

Stal je kot vsiljenec v spalnici tuje dame in vsa pravila družabnosti in olike

so butala vani kakor morje ob pečino.

»Ne živim v Londonu,« je odvrnil, »često sem pa tam, če sem sploh v Angliji.«

»Ko se zopet vrneva v Anglijo, Vas enkrat povabim v našo družbo. Saj boste prišli, kaj ne?«

Odgovoril ji je, da bo zelo vesel in trenutno ni prav vedel, kje se nahaja. S silo se je moral spomniti na tri vojake, ki so z obrazom v blatu ležali na cesti. Med njimi je bil eden, ki ni bil takoj smrtno zadet. S puškinim kopitom so mu razbili glavo. In sedaj leži v tej postelji pred njim ta žena s temnimi kitami na belih ramenih. In gledal je — moral je gledati menio krasoto.

»Nočem Vas zadrževati od dolžnosti,« je dejala vzdružajoče. »Sem Vas itak že preveč zadrževala. Sicer ste pa hišo obkolili in ta, ki ga iščete, se Vam ne more izmuzniti skozi prste. Ali ne mislite tako? — Dicky, ali se Tebi ne zdi vse malo smešno?«

»Kaj?«

»No, vse! Pred štirimi dnevi sem se nakupovala v Bond-Streetu. Ne morem si predstavljati, kaj se bo zgodilo, če pridejo ti ljudje v Louisino sobo. Mislim, da bi bilo priporočljivo, če greš k njej in jo pripraviš, da se ne bo na smrt prestrašila. V svojem življenju še ni videla moža z revolverjem v roki.«

Vedno je še govorila s prostodušnim glasom. Stephen pa ni bil pozoren na njen glas, marveč na njene oči. Sledile so napeto oficirju, ki je preiskal sobo.

»Ali je to stenska omara ali so to vrata v drugo sobo?« je vprašal kapetan.

»O, to tu, to je omara!«

»Prosim, oprostite ali moram — —« odprl je vrata ter začel zopet nervozno mahati z revolverjem.

»Samo par oblek!« je rekla Jana.

Potem je kapetan Barrow pokleknil ter z žepno svetilko posvetil pod posteljo. Njegov sveči obraz je oblila temna rdečica. Njen pogled, ki je bil vanj stalno uprt, je razodel, da ji povzroča groteskna situacija mladega moža veliko zabavo. Menila je:

»To temelj seveda na domnevanju, da sem tujea moža brez vsega pustila v svojo sobo.«

Te besede so z nova podčrtale nerazumljivo smešnost situacije. Barrow se je dvignil.

(Dalle prihodnjic.)

Mali oglasi, Malih v posredovanju in najemnih omare občin; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zastav, dopisovanje in oglaševanje v trgovski ali rokavni zvezki; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Gospa,

38 let stara, gre got gospodinja k boljše osebi. Ponudbe na upravo lista pod »Skrbna in varčna.« 7

Občinskega slugo

z mesečno plačo Din 500.— sprejme občina Ruše takoj. Podrobnosti pri občinskem uradu. 8

Hišo,

eventuelno hotel ali gostilno v Mariboru kupim. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Kupim hišo.« 2523

Popravilo snežnih čevljev in galoš

z najnovejšimi »Rudol« preparati po nizki ceni sprejema Rudolf Monjac, Jurčičeva 9. 2367

Važno za vse!

Popravila šivalnih in pisalnih strojev, gramofonov, otroških vozičkov, koles in motorjev. Emajliranje in poniklovanje. Shramba koles in motorjev čez zimo. Vse to izvršuje najkvalitetnejše in po brezkonkurenčnih cenah meh. delavnica in trgovina dvokoles, pisalnih in šivalnih strojev, Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14.

Meblovano sobo

v sredini mesta oddam gospodu ali gospodični. Naslov pove uprava lista.

Bučno olje,

sveže in prvovrstno ponudi J. Hochmüller, tovarna bučnega olja, Maribor, Pod mostom 7. 2365

Za dom, šolo in pisarno

knjige, moderna literatura, modni listi, vse šolske in pisarniške potreščine dobite najcenejše pri

Tiskovni zadrugi, Aleksandr. 13

Akademski venček

izdaja Koncept, »Istra« in »Ljubljana« predstavlja izdajatelj in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d. predstavnik: Stanke Detela v Mariboru.

Pikolo,

zdrav in priden, se sprejme. Kolodvorska restavracija, Maribor. 15

Izgubila sem knjigo

(slovar) po Gregorčičevi ulici, Gospodarska ulica, Glavni trg do lekarne Sv. Arah. Pošten najditelj jo naj odda v upravi »Večernika«. 10

Naturno in dobro vino

od leta 1927 iz Špičnika se toči v gostilni »Dravograd«, Maribor, Smetanova ulica 54. J. M. Nekrep. 11

Šivalni stroj

proda za ugodno ceno Šimonc, javna tehnična, Trg svobode. 14

DOBRO ZNANO

KISLO ZELJE

kakor, sveže namočene polenovke se zopet dobi pri tvrdki

2402

IVAN SIREK

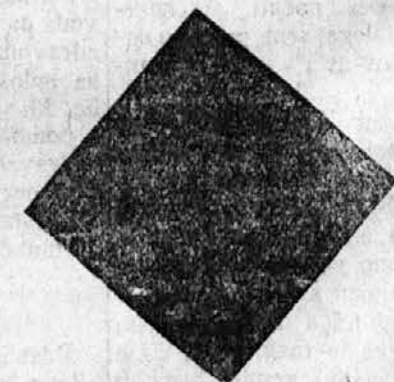
trgovina špacerije

Maribor, Glavni trg Rotovž.

Zastopniki se iščejo!

INVENTURNA PRODAJA!

5 DO 10% POPUSTA DO 31. I.

10% pri visokih snežnih čevljih ter zimskih copatah (Kamelhaar itd.) 5% popusta pri vseh ostalih čevljih

TVRDKA JOS. WAIDACHER
MARIBOR, SLOVENSKA ULICA STEV. 6

priredi »Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru« dne 5. januarja v vseh prostorih Kazine.

Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.